

DEMOKRAT

BARZANI

1903 - 1979

Yakın tarihimizde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine damgasını vuran, Mücadele içinde Ulusal Lider konumuna gelen, Barzani'yi ölümünün 10. yıl dönümünde saygıyla anıyoruz...

BARZANÎ

Û TEVGERA NETEWÎ

S. SÎWANÎ

Di deh salîya koçkirinê de gelê Kurd, bi rûmetî Serokê xwe bi bîr tîne. Di rîya wî ya şoreşgerîya netewî de, di her çar parçên Kurdistanê de, agirê tekoşinê sewq dide. Li hember qirkirinê bêbextîyê û tenêbûnê, sirra (bingeha) ajotina vê cehdê (azim) çiyê? Ango, kîye Barzanî? Serdareka? Serkêşê par tîyekê ye? "Sembola serokatîya burjuwa-feodala paşverû ye"? Yan jî, bi rastî Serokê Tevgera Rizgarîyek Netewî ye? Deh salîye mirina wî, wê ji bo me bibe sala şikestandina meyla sansurkirina wî, û berçavkirina mîrasê wî, bi her awayî.

Wî wextî destpêk ji ku ye, divê em çilo li Barzanî binerin, nivîs çaxa li ser serokê bêhempa, ku îmza xwe li dîroka me nêzik xistiye, rawestê, di bawerîya eşkerekirina her tiştî deye.

Eger, bi awirek melûl li ser Barzanî bê lêkolîn, em nagehên encamên rast. Emê hewl bidin ku, di pêvajoka jîyan û serokatîya wî de Barzanî bigrin dest. Çaxa bi vî çavî bê nêrîn, jiyana wî bi pênc beşan ji hev vediqete.

ZAROTÎ Û DERUDORA WÎ

Însan, di nava gihîştina derûdora xwe de tîne hoyandin (şartlanmak). Ger navendîya der û dora wan, navendîyek îşyankarî be, ev tişt tesîrê li wan dike. Eger lingên xwe di navên çiyekî de, ku ji asimilasyonê re vekirî be, avêtîbe, jîyan û rewşa wan a duvre têra jêbirina van şopan nake. Çand a biyanî, wê xwe bê însafî bide xuya-

kirin. Însanên ku, di navendîya dijî-şoreşgerîyê gihandibin, encex siûda wan, an jî hilperîna zanîna netewî, bi tesîra karin xelas bibin

Navenda, ku cara yekê Barzanî dirutandîye (şikilandîye), navenda şoreşgerîya malbata wî û eşîreta Barzanî, ku xwedî dîrokek di rêj bi xweye.

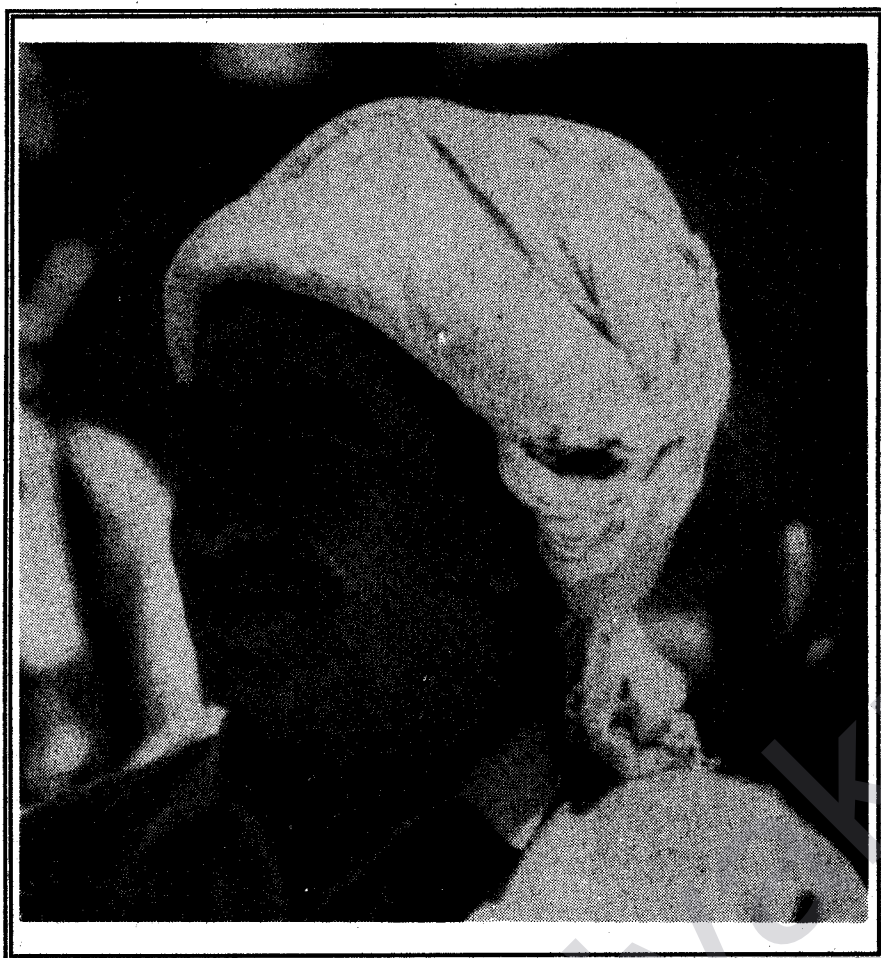

Malbata wî ji neslê (tuxm, dol, newe) Şêx Ahmedê Naqşibendî tî. Neslê wan yê kevn, digihe Mîr yê Amadî yê. Ji vê malbatê Abdulsalam, ji ber ku serî li ber Osmanî yan rakir hatibu bi darvekirin. Brayê Barzanî, Abdulsalam ê duemin, serkêşîya eşîrê kir. Şêx Abdulsalam, di sazumana eşîra Barzan de, ku eşîrek xwedî erdek hindik û şerkerin hin guhartin çêkir. Mulkîyeta li ser erdê rakir. Erd, li cotkaran belavkir. Di hundurê eşîrê de sazumanên

wekhevî bi cîh kir. Li her gundekî mizgeftêk çêkir. Ev mizgeft bun navendîyên xeberdanên meselên heremî. Di her gundî de Komîteyek karbidest ava kir. Ji bîlî van, serdarek tayîn kir û di bin desthilatîya wî serdarî de Komikên Leşkerî li dar xist. M. Barzanî di dema Şêx Abdulsalam de, carekê bi neh mehî û cara dîn jî bi sê salîti, bi dorê, li Diyarbekir û Mûsil ê bi dayika xwe re ket xepsê. Bi vî awayî zilma dijmin, di zarotîya xwe de naskir. Di 9 - 10 salîya xwe de, cendekê brayê xwe di sêpî yê de dît û kîna xwe a li hember Kolonyalîstan seqand. Va bûyeran ew berî wextê xwe mezin kiribun. Di vê qonaxê de, durîtiya eşîran, ku brayê wî û eşîra Barzan di şoreşê de bi tenê hiştin, ji wî re bu dersa herî mezin.

XORTANIYA WÎ

Beşek giring ji jîyana Barzanî, rastî dema şerê Cîhane yê yekemin tî. Zilma dijmin ya li Kurdistanê dît. Birçîbuna şer û xelaye jiya. Bi gelê xwe re lihevpaykirina gepa devê xwe jî bir nekir. Ji alîyê dîn de jî alîyê wî yê şerkerî bi pêş de diçû. Hîni siwarbûna hespê, nêçîra çûkê firayî û hînh binavê bû. Meraqa wî ya nêçîra weşan bi pêş ket. Di eşîra xwe de bû leşker. Çaxa Şêx Mehmûdê Berzencî li di jî Îngîlîzan şer dikir, li ser daxwaza brayê wî Şêx Ahmed, çû hawara wî. Li Bakûrî welatê xwe yê perçe kirî Şêx Abdurrahmanê Şirneqî û Şêx Saîdê Pîran dît. Kevîrên bingeha tecrubên xwe danîn.

Paşê bi Îngîlîzan re ku, erîşî here-
ma kiribun şer kir.Di vê demê de,
tiştê ku Barzanî karakterîze dike,
şexsîyeta wî ya şerker e.Bi tekîlî-
yan jî, bêbextîya dijmin baş naski-
ribu.Barzanî, paşê, ji melayên med
resê jî ders girtin.Ehmedê Xanê,
Melayê Cizîrî, di jîyana wî ya med
resê de , bi pirtukên xwe ve, ew bi
tene nedihîştin.Bi taybetî jî, ferya-
da Ehmedê Xanê ya ji bo yekîti yê
ji bo wê demê pêwistîyek herî me-
zin bû, û ev ji bo perwerdekarîyê
tiştêkî zêde baş bû.Çaxa Îngîlîzan
Kurdistan dagirkirin, wî bi çavê
xwe , zerara perçebunê dît.

SERDAR BARZANÎ

Di sala 1930 de kure Kor Hu-
seyin Paşa, bi rîya Hoybun
pêşneyarek anî, li gor vê , wê Şêx
Ehmed, erîşî sînorên destê Tirkî-
yê,bikira, da ku tada li ser Agirî

kêm biba.Çaxa Şêx Ehmed ev
erk da Mustafa Barzanî, êdî ew
tam Serdarek bû.Di vê ceriban-
dinê de, di Kurdistana çar perçe-
kirî de, giringîya Hevkarîya Ne-
tewî baş fêhm kir.Erdê ku, gelê
Kurd li ser dijî, bi çend beşan per
çe biba, bila biba welat yeke û
ger pêwist be jîbo, her beşî jî wê
karîbana xwe bidin kuştin.Di
şoreşên 1931 - 1932 an de jî,di
refên pêşîn de di nava Tevgera
şoreşê de şer kir û di nava Tev-
gera şoreşê de pijîya.Senetê bi
windabunek kêm, xisaret dana
mezin fêr bû.Di vê navberê de
bingeha teorîya xwe ya gerîlla de
jî tavêt, ku Komara Tirkîyê ji sa-
lên 1960 î û pê de , di Akademî-
yên xwe yê leşkerî de û di dibi-
stanên komando de wek ders ha-
tibana wergirtin.

Di gerîlla yê Barzanî de însan
esase.Erd, ciyê duwemin digre.Ji

bo erde windakirina gelek gerîlla
yan meriv nikare bide ber çavan.
Gerîllayê ku, bijî çilo be karê erda
windabuyî bi şun de bigre.Di gerî-
lla Barzanî de sabir esase.Li pişt
dîwarê emîn êrîşî esker nayê kirin,
tê dorpeç kirin, mecburî teslîmîye-
tê dikin.Kemin li ber pêşmifreze tê
danîn.Bi êrîşa giştî û eşkere encam
bi destdikeve û w.d. (binerin, Arfa
, O'Ballance, Saad Jawad, Pelle-
tîere û.w.d.) Çaxa bingeha vê gerîl-
la yê hat avêtin, hê fikra rêxistinî,
fikra partîyek nûjen, bi cî nebûbû.
Em dixwazin vê jî dîyar bikin, ku
Barzanî di şerên 1930 ê de (1930-
1936) sererast serokatî nedikir.He
ta sala 1932 an, Şêx Ehmed serke-
şîya eşîrê û serhildanan dikir.Di tu
nebuna wan de Xalîl Xoşevî dest
bi tevgera tolgirtinê kiribû û li gor
gotina wî, Barzanî di sals 1936 an
de ji ciyê nefiyê revya bû û ketibû
nava wan.Lê cardin jî, di wan de-
man de , Barzani ne serokê yeke-
min bû.Nefikirinên wan yê li Tir-
kiyê, di vegera Iraqê de nefikirina
wan ya malbatî ya li Nasirîyê di ji-
yana wan de demên perwerdekarî-
yên giringin.Ev "dibistanên nefiyê-
ên", ku îmkana têgihîştina hînbûna
polîtîka dewlwtên kolonyalist, da-
bû wan, wê di 1936 an de li Sile-
manîyê jî berdeham bikira.

SEROK BARZANÎ

Nefikirina Silêmanîyê, ji bo Bar-
zanî dibistanek bû.Li wir gelek ne-
teweperstên Kurd naskiribû,bi wa
re nîqaş kiribû û pêşdeçûna xeta
wî ya netewî zelaltir bû.Wek tê za-
nîn,ji berê de jî Silêmanî navendek
herî giring ji yê neteweperwerîya
Kurd e.Barzanî, cara yekemin li
vir bi awakî fereh bi ronakbirên
Kurd re ma û ew naskirin.Ya rastî
Barzanî, cara yekem fikra rêxistina
nûjen li vir naskir.Lê nîqaşa ronak
birên Kurd ya li ser sîstem û sero-
katîyê, ne bi dilê wî bû.Lê ew hey-
ranî van însanên, ku netewa Kurd
muhtacî wan bû, bu.Piştî wê bi de
mek dirêj, di filmekî, ku di Kong-
ra KDP ê de hatiye kişandin de,
Barzanî xwestîye sê gavan li paş

Kamîran Bedirxan bimeşe. Di vir de jî dixuye ku, Barzanî gelek hey ranî ronakbîrên Kurd bû û rûmeta wan digirt.

Partîya Hevî, ya ku ronakbîran li Silêmanî biryara damezrandina wê dabûn ji ber nîqaşên çep û rast ji xwe jar çêbûbû û serokatîyek bi berz neafirandibû. Rêxistina ku, nikarîbûn têkîlîyê xwe bi heremên eşîrê re deynin, şavên xwe berdabûn ser Barzanî. Barzanî, ji kar nerivîya û xwe da ber serokatîyê. Di destpêka tedarika şoreşa 1943 an de, li Bakurî Kurdistanê-serhildana Saîd Birokî-bihîst û bilez çû alî karîya wî. Cardin li qereqolên sînorên Tirkî xist. Lê Birokî zû hatibû girtin û tevger jî vemirî bû. Bi vî awayî Barzanî, cardin bala xwe da Başûrî Kurdistan.

Barzanî, bi vî karê giran; çaxa karê destpêkirina şoreşa netewî da pêşya xwe, bi eşîrên derûdora re li hevhatinek berfireh da pêşya xwe. Ji wan re dîyarkir ku, wek berê mesele ne eşîrî, lê netewî ye. Ji bo belavkirina zanîna netewî, bernamek fireh da ber xwe. Berî wê eşîrên derûdora eşîra Barzan û pêre jî yekîtiya eşîrên dîn saz bûba û bi têkîlîya ronakbîrên bajêr ve, wê yekîtiyek netewî pêk bihata. Bi vî awayî wê netewa Kurd, wek netewekî bilîvya.

Barzanî, di vî karê xwe de serketinek mezin bidest xistibû û di 1944 an de yekîtiya heremên gund û bajêr pêk anî bû. Hevî, ya li bajêr, di warê dîplomasî de ji wezarêten mezin re name û memorandum dibarandin, gerîllayên bej jî, serketinên leşkerî bi dest dixistin. Lê van serketinan, bi xwe re meylên jarkirin, karîyerîstîya ronakbîran û pê re jî meyla wan ya bidestxistina serokatîyê, bi xwe re tanî. Çaxa sal ket, sala xelasîya şerê Cîhanê - 1945 - Ingilîstan jî wek alîgir ket şer. Ji aliyekî de jî wê eşîr bi zilm, seravde, kirîn û bi dîlxweşkirinên biçûk ji şoreşê bihatana qetandin. Serok Barzanî dixwest ji aliyekî balê bide ser eşîrê û ji aliyê din de jî bide ser ronakbîran. Lê di dawiyê de bi

tena eşîra xwe û hinek hevalbendên xwe ma û derbasî Mahabadê bû.

Rewşa Kurdên vêderê jî, ji yêna Iraqê nebêferq bû. Di nava wan de veqetandin, meylên karîyerîst û hesûdî hebû. Çaxa rewşê dest neda ku partiyek bi hêz bê damezirandin, herkes ji nûve vekîşya.

Piştî hilweşandina Mahabadê, Barzanî û hevalên xwe tenê man. Bi ser ku Iraq, Îran û Tirkî girtîbû, Qehremanê netewî, tevî 500 zilamên xwe sînorên Îran û Tirkiye çirand û bi meşa efsanevî ya 52 rojan, derbasî Sovyetê bû. Li

ji destê wan girt. Pêşneyar bê encam mabû.

Barzanî, heta bi dawî xwest bi karbidestên Iraqê re bi aşîti li hev bîn, lê piştî ku ev daxwaza wî bê netîce ma, xwe kişand Barzan. Bi ser vê de jî, heta ku dewlata kolonyalîst êrîş nebir ser wî " tiştê nekîr".

Di Îlona sala 1961 ê de şoreşa li hember êrîşên ordiya Iraqê, di zemîna xweparastinê de destpêkir. Wî, hertim bi aşîti helkirina meselê dixwest. Lê serhişkiya nîjadperestan neşikand. Di vê demê de jî mecbûr mabû ku bi " nexweşiya zaroktiya ronakbîran" dakeve.

wir bi mayîna xweya 11 salî gelek tişt dîtin, gelek tişt jiya. Lê dinya wî firehtir bû û îaxa di 1958 an de vegerya Iraqê, êdî tam qehremanekî netewî bû.

SEROKÊ NETEWÎ BARZANÎ.

Piştî vegera xweya ji Sovyetê, her çiqasî xwest ku " kongreke netewî" bicivîne jî, ji vê re bersiva sazûmana dewletên kolonyalîst gelek hişk bû. Tirkî, dest bi girtina 49 an kir, Iran li Kermanshahê îzgeha radyoya Kurdî vekir, weşanek bi navê " Kurdistan" destpêkir û di nava welatparêzan de dest bi operasyonêk sert kir. Sûrî, mafên hemwelatîya Kurdan

Heger wê demê vê nexweşiyê serî hilnedaba wê niha rewşa gelê Kurd ne di vî halî deba. Barzanî ew serok e ku di dinyayê de di şertên bitenêbûnê de, merhelên pêşketin û tîbûna serxwebûna milletê Kurd xist jiyane.

Şewqa agirê şoreşa başûrî Kurdistanê wek xelekên navendên Barzan li hemû aliyên Kurdistanê hatin belavkirin.

Barzanî, hetanî ku çavên xwe di 2 ê Adara 1979 an de girt jî, di nava tekoşîna rizgariya gelê xwe debû.

BÎRANÎNA WÎ RÊBERIYÊ JI ME RE DIKE!

BARZANI

VE ULUS GİBİ DAVRANMAK

Ölümünün 10. yılında,Kürt Ulusu liderini saygıyla anıyor.O'nun açtığı Ulusal Devrimci Yol'da ,Kürdistan'ın her parçasında parlak bir mücadele ateşi yanıyor.Soykırma,kalleşliklere ve yalnızlığa rağmen sürdürülen bu azmin sırrı nedir ? Yani,kimdir Barzani? Bir komutan mı ? Bir parti liderimi? Bir "burjuva-feodal gerici önderlik" in sembolü mü?Bir teorisyen mi?Yoksa gerçek bir Ulusal Kurtuluş Hareketinin Önderi mi ?

Ölümünün 10. yılı,O'nu sansür etme eğiliminin kırıldığı ,hepimizin sahibi olduğu bir Ulusal Miras'ın bütün yönlerinin arta yere serilmeye başlandığı bir yıl olmalıdır ve olacaktır.

O halde nereden başlamalı,nasıl bakmalıyız Barzani'ye ? Yazı,yakın çağ tarihimizin en önemli sayfalarının "tümünde" imzası bulunan bu ender yetişen Lideri incelerken bütün parametrelerin mümkün ölçüde konması gerektiği inancındadır.

Şimdi,bu belirlemelerden sonra Barzani'ye dönebiliriz.Barzani,duragan bir bakışla incelenirse doğru sonuçlara varılamaz.Barzani kendi hayatı ve Liderliğinin gelişimi içinde değerlendirmeye çalışacağız.Böyle bakıldığında bu hayatı beş evreye ayırmak mümkündür.

1. EVRE : DOĞAL ÇEVRESİ VE ÇOCUKLUĞU

İnsanlar kendi doğal çevrelerindeki yetişme ortamlarında şartlanırlar.Doğal yetişme ortamları bir isyan ocağı ise onları bu etkiler.Eğer asimilasyona açık bir yerde hayata adımlarını atmışlarsa,sonraki durumları bu izleri silmeye yetmez.Yabancı kültür kendisini insafsızca hissettirecektir.Karşı devrimci ortamın yetiştirdiği insanları ancak şansları veya kendilerini de

derinden etkileyen bir ulusal bilinç sıçraması kurtarabilir.Bu durumu olgusal olarak da tesbit etmek mümkündür,fakat yazıyı amacından saptırmamak için geçiyoruz.

Barzani'yi de ilk şekillendiren olgu,yetiştiği ihtilalci aile ortamı ve çok değişik bir yapısı olan Barzan aşiretinin kendisidir.Ailesi,Nakşibendi tarikatı şeyhi Ahmed'in soyundan gelmektedir.Daha eski soyu ise Amadiya prenslerine dayanır.Bu aileden I.Abdulselam,Osmanlı'ya baş kaldırdığı için asılmıştı.Ağabeyi II.Abdulselam aşiretin başına geçti.Şeh Abdulselam,az topraklı,savaşçı bir aşiret olan Barzan'ın düzenine de köklü değişiklikler yaptı.Toprak mülküyeti kaldırdı.Topraklar bütün çiftçilere dağıtıldı.Başlığı yasakladı.Şeh Abdulselam,aşiretsel yapı düzeninin de adil bir durum vücuda getirdi.Her köye birer cami yaptırdı.Bu camileri yöresel meselelerin konuşulduğu odaklar yerine getirdi.Her köyde yönetici bir Komite kurdu.Ayrıca tayin edilen birer komutanın nezaretinde Askeri Birlikler vücuda getirdi.Mustafa Barzani,Şeh Abdulselam döneminde,birinde dokuz aylık,diğerinde üç yaşında olmak üzere,sırasıyla Diyarbakir ve Musul'da,annesıyla birlikte hapis yattı.Düşmanın zulmünü daha çocukluğunda tanımış oldu.9 - 10 yaşlarında ağabeyinin darağacında ki cesedini seyredirken sömürgecilere olan kinini biletti.Olaylar,O'nu vaktinden evvel büyütüştü.Bu evrede ağabeyini ve Barzan aşiretini ihtilalde yalnız bırakan aşiretlerin kaypaklığı en büyük derslerinden biriydi.

2. EVRE : GENÇLİĞİ

Barzani'nin gençlik yıllarının ön-

emli bir bölümü I.Dünya savaşı dönemine tekabül ediyor.Düşmanın asker toplamak için Kürdistan'da uyguladığı zulmü gördü.Savaşın ve kıtlığın getirdiği açlığı yaşadı.Halkıyla lokmasını paylaşmayı unutmadı.Öte yandan da savaşçı kişiliği geliyordu.Koşan ata binmeyi,güreşi,uçan kuşu vurmaya öğrendi.Çok sevdiği domuz avı merakı gelişti.Aşiretinde askerleşti.Şeh Mehmed Berzenci,İngilizlere karşı ayaklandığında,ağabeyi Şeh Ahmed'in isteği ile yardımına koştu.Bölünmüş ülkesinin kuzeyindeki,Şeh Abdurrahman Şırnaki ve Şeh Seid ile görüştü.Tecrübelerinin köşe taşlarını dösemeye başlamıştı artık.Daha sonra aşiretinin yaşadığı bölgeye saldıran İngilizlerle çarpıştı.Bu dönem de Barzani'yi karakterize eden şey,gelişmekte olan savaşçı,direnişçi kişiliğidir.İlişkiye geçtikçe de,düşmanın yapabileceği kalleşlikleri kavramaya başlayacaktı.

Barzani,ayrıca medreselerde ki değerli hocalarından özel dersler alacaktı.Ehmede Xani,Mellaye Cıziri medrese hayatı boyunca ilgilendiği ,etkilendiği kitaplarıyla,adeta refaket ediyorlardı Barzani'ye.Hele Ahmede Xani'nin "Mem u Zin"indeki birlik çağrılarının sommutta kendisini dayattığını görmesi,eğiticiydi.İngiliz'lerin, Kürdistan'ı işgal ederken,aşiretlerin bölünmüş çabalarını nasıl yuttuğunu, yaşayarak öğrenmişti.

3.EVRE-KOMUTAN BARZANI

1930'da Kor Hüseyin Paşa'nın oğlu Hoybun, cemiyeti kanalıyla bir teklif getirdi.Buna göre Şeh Ahmed,Türklerin elinde ki hudut kesimine saldırılar uygulayarak

Agiri üzerindeki baskıyı azaltacaktı.Şeh Ahmed bu görevi Barzani'ye verdiğinde O artık gerçek bir komutandı.Bu deneyde,dörde bölünmüş Kürdistan'da ulusal dayanışmanın önemini kavradı. Kürt Ulusunun üstünde yaşadığı topraklar, istilacılar tarafından kaçta bölünürse bölünsün-ülke tektir ve icap ederse her parça uğruna ölünebilirdi. 1931-1932 ihtilallerında en ön saflarda çarpıştı. Ve ihtilal hareketi içinde tecrübelerini pekiştirdi. En az kayıpla, düşmana en fazla zarar verme sanatını öğrendi. Bu arada kendi Gerilla teorisinde temellerini atıyordu.

Barzani gerillasında insan unsuru esastır. Toprak ikincil öneme sahiptir. Toprak uğruna çok gerillanın kaybedilmesi göze alınmaz. Hayatta kalan gerilla nasıl olsa toprak kaybını telafi eder. Barzani gerillasında sabır esastır. Müstahkam mevkiye, emin duvarların arkasındaki askere saldırılmaz, kuşatılır teslim alınır. İleri harekattaki birliğe pusu kurulur.

Toplu açık saldırı ile sonuç alınır vs...(Bkz. Arfa, O'Ballance, Saat Javat, Pelletiere vs.)

Bu Gerillanın temelleri atılırken, örgüt fikri modern anlamdaki, parti fikri daha henüz yerleşmemişti. Ancak şunuda hemen kaydelemek, Barzani 1930'lu yıllardaki savaşılar (1930 - 1936) direk liderlik yapmıyordu. 1932 ye kadar Şeyh Ahmet aşireti ve ayaklanmaları yönetirken, 1935 te onların yokluğunda Halil Hoşevi intikam hareketlerine katılmış ve ifadesine göre, Barzani 1936 da sürgün yerinden kaçarak kendisine katılmıştı. Ama yinede o dönemde , Barzani belirleyici önder değildi.

Türkiyedeki sürgünleri ve Irak dönüşü hükümetin kendilerini aileleri ile birlikte Nasriye'ye sürmesi sıkıntılı hayatlarında önemli ve öğretici dönemeçlerdi. Sömürgeci devletlerin politikalarını çok daha iyi kavrama imkanı bulduğu bu"sürgün okulları" 1936 da Süleymaniye de

devam edecekti.

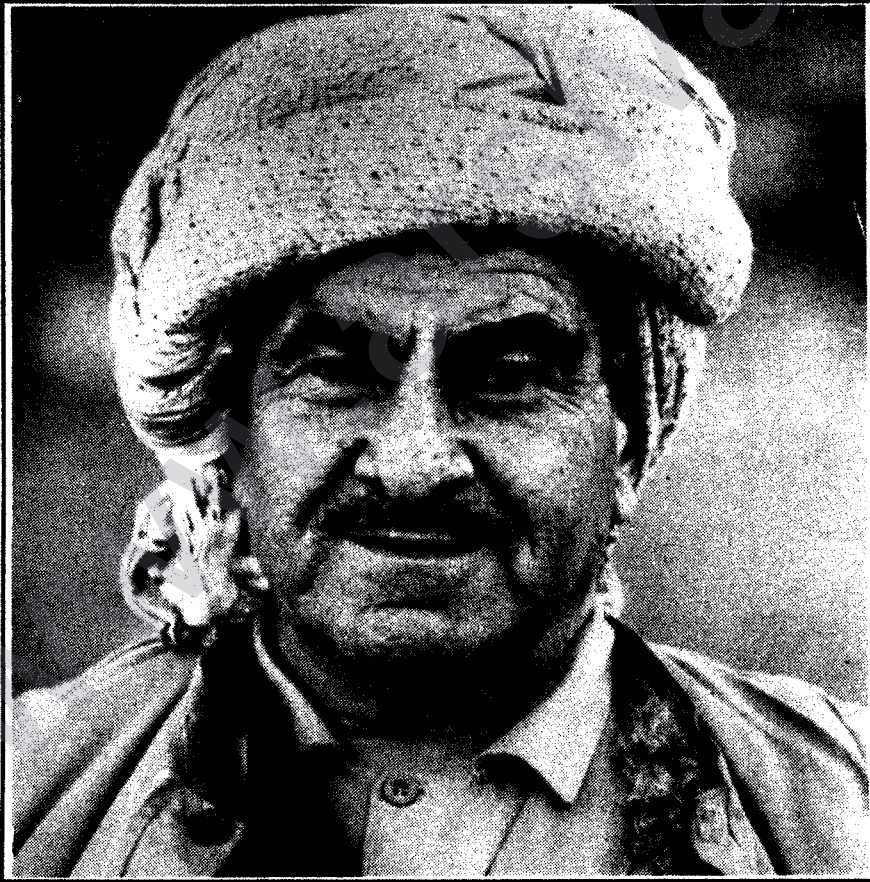
4. EVRE: LİDER BARZANI

Süleymaniye sürgünü Barzani için bir okul idi. Orada muhtelif çizgileri savunan Kürt milliyetçileri ile tanışmış, tartışmış ve gelişmekte olan milliyetçi çizgisi dahada beraklaşmıştır. Bilindiği gibi Süleymaniye eskiden beri ulsal bilincin,güçlenip pekiştiği bir merkez idi. Barzani Kürt aydınları ile ilk kez burada uzun bir dönem birlikte olacak, onları tanıyacak ve görüş alışverişinde bulunma imkanına sahip olacaktı.Doğrusu,Barzaninin modern anlamda örgütlenme fikri ile tanışmasında burada oldu.Ancak,Kürt aydınlarının sistem tartışmaları,önderlik mücadeleleri o'na göre yadırganacak şeylerdi.Oysa Barzani de,Kürt ulusunun muhtaç olduğu bu insanlara karşı büyük bir hayranlık duyuyordu.Çok sonraları bir KDP kongresinde çekilen bir filmde görüldüğü gibiBarzani,Kamiran Bedirhanın üç adım gerisinde yürümeyi tercih etmesinin başka bir izahı yoktur.

Aydınların Süleymaniye'de kurmayı kararlaştırdığı HEVİ partisi,sağsol tartışmaları içinde zaten zayıf doğmuş ve güçlü bir önderlik yaratamamıştı. Temel güç olan aşiretsel alanlarda ilişki ve bağ kuramayan örgüt,gözlerini bir denge insanına-Barzani'ye dikecekti.

Barzani, kendisine uygun görülen önderlik görevini üstlenecekti. 1943 İhtilalinin hazırlıkları başlarken,Kuzey Kürdistan'da,Said Biroki'nin ayaklandığını haber alır almaz hemen yardımına koştu.Sınır bölgelerinde ki,Türk karakollarını yine vurdu.Ama ,Biroki çabuk yakalanmış,hareket de sönmüştü.Böylece Barzani dikkatini yine Güney Kürdistan'a çevirecekti.

Barzani,bu güç işi: Ulusal düzeyde ihtilali başlatma işini önüne koyduğu zaman komşu aşiretlerle geniş bir barış taaruzuna girişti.Onlara artık meselenin eskisi gibi eşairi değil,Milli olduğunu sabırla anlattı.Çevreye bilinç taşınması işlemi için Barzan merkezli bir yayılma planladı.Önce Bar-

zan çevresindeki aşiretlerin ve giderek ve giderek tüm aşiretlerin aşamalı birliği sağlanacak, şehir aydınlarıyla kurulacak bağlarla Milli Birlik oluşturulacaktı. Böylece Kürt Ulusu, BİR ULUS GİBİ DAVRANABİLECEKTİ.

Barzani bu teşebbüsünde umulmadık bir başarı elde etmiş ve 1944 yılında kırsal ve kentsel alanın birliğini sağlayabilmişti. Şehirde ki HEVİ diplomatik alanda çalışıyor, büyükelçiliklere dilekçeler ve memorandumlar yağıdırırken, kırsal alanda Gerilla'ları harikalar yaratıyordu. Ancak bu başarılar, zayıflatıcı eğilimleri, aydınların kariyerist yapısını, öncülük kapma eğilimlerini de birlikte getiriyordu. II. Dünya savaşının bittiği yıla - 1945'e girerken İngiltere'de, savaşa taraf olarak girdi. Bir yandan da aşiretler baskı, şantaj, satınalma ve ufak imtiyazlarla ihtilalden koparılacaktı. Denge unsuru lider Barzani, bir yandan aşiretleri, öte yandanda aydınları kolaylayım derken aşiretiyle ve bazı yandaşlarıyla yalnız kalacak, Mahabata geçecekti.

Mahabat' Kürt Cumhuriyetinin oluşturulmasında etkin görevler aldı. Cumhuriyeti, sonuna kadar savunma istemleri yerine gelmeyince, uğruna kan akıttığı Mahabad'ın enkazları altında en yakın silah arkadaşlarıyla yalnız kaldı.

Aşiretiyle yalnız kalan Barzani, yer yer İran ordusu ve bazı işbirlikçi aşiretlerle savaşarak tekrar Güney Kürdistan'a geçmek zorunda kaldı. Da ha sonra hiç bir anlamda sömürgeci devletlerle anlaşmaya yanaşmayan Barzani, Yanına en seçkin savaşçıları alarak ve Sömürgeci Devletlerin ordularıyla çarpışa çarpışa İran, Türkiye sınırlarını takip ederek, 52 gün süren efsanevi bir uzun yürüyüş gerçekleştirerek Sovyetler Birliğine geçti. Burada kaldığı 11 yıl boyunca çok şeyler gördü, çok şeyler yaşadı, çok şeyler kavradı. Ancak, ufku genişledi ve 1958'de Irak'a döndüğünü artık bir ULUSAL LİDER idi.

5.EVRE : ULUSAL LİDER BARZANI

Sovyetler Birliği'nden dönüşünden hemen sonra bir "Ulusal Kongre"

toplantısı teklifinde bulunduysa da çevre Sömürgeci Devletlerinin kuşatması buna olanak sağlayamadığı gibi, onların yapılarının gereği aldıkları tavır da çok sert oldu. Türkiye 49'ların tevkiyatını başlattı. İran, Kermensah'ta Kürtçe yayın yapan bir radyo istasyonu kurdu, "Kürdistan" adlı bir derginin yayınına başlattığı gibi, yurtseverler arasında geniş bir sindirme operasyonu başlattı. Suriye, Kürtlerin üçte birinin yurttaşlık hakkını elinden aldı. Teklif sonuçsuz kaldı.

Barzani, Irak yönetimiyle barışçı çözümler aradı. Fakat bu yazının kapsamını aşan, teşebbüsler sonuçsuz kalınca Barzan'a çekildi. Buna rağmen sömürgeci devlet saldırmayınca kadar hiçbir saldırıya başlamadı. 11 Eylül 1961'de, devrim Irak

eğilimlerini izah zahmetinde bile bulunmamıştı.

Barzani, Dünya'da şartların yalnızlığa ittiği, bağımsızlığa susamış bir milletin-Kürt Milletinin; dinamik, sürekli ilerleyen kurtuluşçuluğunun gelişme aşamalarını hayata geçiren Lider'dir. O'nun hayatının 5. evresi; Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketinin bir parti ile yürütüldüğü evredir. Partinin, hayatın her alanına müdahalesi, örgütlü aşiretsel muhalefeti kırmış, aydın kariyerizmini dışlamıştır. Güney Kürdistan'da parlayan devrim ateşi, Barzan merkezli halkalar halinde Kürdistan'ın bütün bölgelerine doğru yayılabilmektedir. Doğu Kürdistan'da bilinç, sınırdan içerilere doğru gittikçe nasıl bir seyir takip ediyor-herkes bilebilir durumdadır. Kuzey Kürdistan'da Ulusal bilincin en yoğun olduğu bölgelerin

ordusunun saldırılarına karşı bir, meşru savunma zemininde başladı. O, Kürt Ulusu için taşıdığı değeri bildiği için, bütün barışçı çözüm yollarını sonuna kadar denedi. Ama ırkçı şartları mışlık hastalığı ile muzdarip askeri yönetimlerin inadını kıramadı. Bu arada Kürt aydınlarının "çocukluk hastalığı" ile de uğraşmak zorunda kalmıştı. Eğer o günkü hastalık başgöstermeseydi, Kürt Milletinin-bugünkü durumu çok daha değişik olacaktı. Bunların çoğu yıllarca eleştirdikleri şeyleri, yıllar sonra yapmak zorunda kaldıklarında, bu

başında Hakkari, Mardin, Siirt, Diyarbakır gibi illerin gelmesinin başka izahı yok.

Barzani hayata gözlerini yumduğu güne kadar hep ulusuyla beraber yaşadı, bir an olsun ondan ayrılmadı. Elli yıldan uzun bir süre ulusunun kurtuluş mücadelesinde en etkin rolü oynadı. Ülkesinin gerçeklerini, acısını en fazla hisseden önder oldu. Kürdistan'ın bir ucundan, diğer ucuna kadar tüm Kürt Milleti, O'nu kendi Ulusal önderi olarak kabul edindi. Vefat ettiği 2 mart 1979 yılında da ulusuylandı. ANISI MÜCADELEMİZE ÖNDERDİR.

YIL , YIL YAŞAMIYLA BARZANİ

- 1903 - 1904 : Doğumu
 1905 : Annesi ile birlikte Diyarbekir'de hapis.
 1906 : Süleymaniye'ye sürgün.
 1907 : Şeyh Abdulselamın yönettiği devrim ve aynı yıl annesi ile Musul'da hapis.

1909 : Hapisten sa-
 liverilmesi.

1914 : Şeyh Abdul
 selamın i-
 damı ve
 yoklukla
 mücadele.

1919 : Şeyh Mah-
 mut Berzen
 ciye yardım
 amacıyla
 Süleymani
 ye şehrine
 saldırması

1920 : Şeyh Abdu
 rahman
 Şırnaki ve
 Şeyh Sait

ile görüşmeleri.

1923 : İngiliz ordu birlikleri ile savaşması.

1930 : Ağrı Halk Hareketini desteklemek
 amacıyla Türk karakollarına saldırı.

1931 - 1932 : Şeyh Ahmet Barzani lider-
 liğindeki direniş hareketinde
 askeri komutan olarak çar-
 pışmalarda üstün başarıları.

1932 : Güney Kürdistan'daki ulusal direniş
 hareketinin yenilgisi ve Türkiye'ye ka-
 çışı. Aynı zamanda Türkiye'de tutuk-
 lanması.

1934 : Türkiyede hapisten çıkması ve Gü-
 ney Kürdistanına dönüşü ile birlikte
 Irak'ın Nasıriye kentine sürgün.

1935 - 1936 : Nasıriye Sürgününden kaçış
 bu dönemde Halil Hoşevi ko-
 mutasında ki direniş birikle-

rine katılışı ve mücadeleyi Halil Hoşevi ile
 birlikte sürdürmesi.

1936 : Sömürgeciler tarafından yakalanıp
 tekrar Süleymaniye'ye sürgün.

1943- 1945 : Barzani, lider olarak Devrimi
 sürdürmesi.

1945 - 1946
 Doğu Kürdistan'a
 geçiş ve orada
 Mahabat Kürt cum
 huriyetinin kuru-
 luş çalışmalarında
 etkin görevler üst-
 lenmesi ve gene-
 rallik sıfatını alma-
 sı. Cumhuriyeti ko-
 ruyup kollama
 görevini tamamen
 üstlenmesi.

1947 : Mahabatın
 Yıkılışından sonra
 tekrar Güney Kür-

distana geliş ve oradan üç sömürgeci dev-
 letin ordu birlikleriyle çatışa çatışa uzun bir
 yürüyüşten sonra SSCB'ye gidişi.

1958 : SSCB'den dönüş .Mısır devlet başka-
 nı Cemal Abdunasır ile görüşmesi.
 6 Ekim'de Bağdat Hava alanında yüz
 binlerce Kürt tarafından büyük bir
 coşkuyla karşılanması. Ve Ulusal
 Kongre çağrısında bulunması.

1961 : 11 EYLÜL Devrimini Başlatması.

1964 : Parti içi Çelişkileri çözmesi.

1970 : 11 Mart antlaşmasını yapması.

1972 :SSCB ve Irak dostluk antlaşması.

1973 : Irakta "ilerici cephe hükümeti"

1974 : Yeniden savaşı başlatması.

1975 :Cezair ihanet anlaşması ve yenilgi.

1976 : KDP-G.K. -yeniden organize ve Ma-
 yısta Devrimin Başlaması.

1979 MART ÖLÜMSÜZLÜĞE DOĞRU...